

cu statul maghiar și episcopul luteran Baltik, ales de panslaviști, se grăbește încă la instalarea sa a manifesta înaintea altarului programul cel mai leal, care respectă dreptul de stat: pe atunci aci, etc. (Vorbesce despre Rieger, Cehi și guvernul austriac.)

Auți raporturi interne pacifice în Ungaria! se te minunezi de cutezanța șovinistilor de a înfățișa lucrurile tocmai contrar de cum sunt, ca să 'mbete pe cei din Viena cu apă rece. Și lucru curios: aceștia se și 'mbată!

Ce privește „triumfurile“, cam séménă cu isprava Țiganilor la bătaia, deși de altmintelea Sașii sunt folosiți acum la toate ocaziunile ca exemplu de genunchi plecați, lucru puțin măgulitor pentru ei.

Negreșit, că programul episcopului Baltik e foarte leal, și cu dreptul nu se poate lega nici un șovinist de el. Dér „patrioții“ alta au vrut, și astfel a eșit lucrul, precum am arătat în numărul de ieri al „Gazetei“. Nu șovinismul a triumfat în cazul acesta, ci dreptul Slovacilor; șovinismul a suferit o înfrângere, care dore cumplită.

In fine, decât „triumf“ e și victoria Slovacilor în adunarea bisericească a districtului de dincoace de Dunăre, atunci nu e de pismuit pozițiunea șovinistilor.

SCIRILE ȚILEI.

Regularea granițelor cu România. De-orece timpul înaintat al anului și temperatura aspră din munți cu greu va favoriza vizitarea și fixarea graniței întregi de către comisiunea de regulare a graniței, a trebuit să se împartă lucrul, din care cauză în înțelegere cu România s'a ales o a doua comisiune. Aceasta a doua comisiune își va începe lucrările sale la linia oștică a graniței comitatului Sibiului la punctul de graniță 323, în 17 August, în care și va sosi și comisarul României în Sibiu. Lucrătorii se vor pune la dispozițiune de guvernul ungar și apoi se va socoti cu guvernul român în privința cheltuelilor.

Ună opă importantă. D-l G. Ocașianu, care fu espulsat de guvernul lui I. Brătianu, a publicat la Paris ună opă intitulată: „România din Austria dela dualismul încôce“. Precuvențarea la opulă acesta a făcut o fostul ambasadur francesu, Albert Lefavre, care a petrecut multă timp în Orient.

Fabrica ungerescă de arme. După cum se scrie din Viena, arsenalul din Viena nu a aflat de bune cele 50 de

pusci trimese de societatea ungerescă a fabricii de arme spre esaminare. Se scrie mai departe, că defectele pusculor acestora sunt de așa natură, că numai după îndreptarea lor se pot primi.

Schimbare de confesiune. In decursul anului acestuia au fost botezate șese persoane de credința mosaică — toate Evreice — de către I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei, Iosif, în religiunea greco-orientală și au primit permisiunea să facă parte din biserica autohtonă.

Impușcare cu premii. La inițiativa colonelului Schkrobanek, comandantul regimentului de infanterie 51 din Clușiu, s'a aranjat o impușcare la țintă, premiindu-se militarii, cari au fost cei mai buni pușcași. Intre cei premiați sunt și: cadetul Herleu, care căpătă o tabachere de argint, și căpitanul Oprea dela honved, care căpătă un pahar de argint.

Falsificatori și pungași. Poliția din Orăștia în zilele acestea — precum află „Sieb. D. Tghlt“ — puse mâna pe un falsificator de documente și pungaș de buzunare, contra căruia se dase mandat de urmărire, dimpreună cu un soț al său. Acești doi pungași adunaseră pe baza unor documente false 20 fl. pentru incendiații din Szob. Amândoi pungașii au fost escortați la Timișoara. Publicul e făcut atent, ca să dea de pomană numai astorfeli de cerșitori, cari au permisiune dela poliția locală.

Tergul anual din Reghin, ce s'a ținut în luna lui August, de astă-dată a fost foarte bun. Cumpărătorii atât de vite mari, cât și de vite mărunte, erau foarte mulți, din care cauză prețul vitelor, cu totă concurența, fu multă-mitor pentru vândători. In total s'au vândut la acest tergu 2500 oi, 1080 cai și 7000 vite corute. Prețul vitelor corute varia pentru o păreche de boi între 300—380 fl., pentru un junc de un an 80—100 fl., pentru boi comuni de jug 200—300 fl., pentru vaci de rând 120—160 fl. și pentru viței de un an dela 30—60 fl. Cei mai scumpi boi au fost 460 fl. părechea, și caii cei mai scumpi 600 fl.

Agentul austro-ungar Burian atacat de tâlhari. Din Belgrad se scrie: Agentul diplomatic austro-ungar din Sofia, Burian, întreprinse în Joia trecută o vânătoare însoțită fiind de consulul grecesc. Acestă vânătoare p'aci era să fiă fatală pentru el. La o depărtare de două ore din Sofia, mica cetă de vânători fu atacată de nisce tâlhari, cari

după o luptă crâncenă puseră mâna pe Burian și legându-lu în tiră de acolo. Consulul grecesc reuși să scape și să fugă în Sofia. Pe drum întâlni o trupă de soldați bulgari, cari fiind călări urmăriră pe tâlhari și-i ajunseră. Tâlharii vădându-se urmăriți lasară în drum pe Burian și își căutară scăparea în fugă. Ei fură și mai departe urmăriți, deo-camdată însă fără succes. Burian scăpă numai cu spaima. Acestă atac îndrăzneț făcu mare senzațiune. Scirea nu-i vorbă are lipsă de confirmare.

Cursul de postă și telegraf. Pentru instruirea funcționarilor adjuceți cu salar de 500 până la 700 fl. și bani de cuartir se va ține conform ordinățiunii ministrului ungeresc de comerț afară de Pesta și Agram, dela 1 Octomvre n. pe timp de șese luni cursuri de telegrafia și postă și în orașele: Sibiu, Cinc-biserici, Oradea mare, Oedenburg, Pojuni și Timișoara. Vor fi primite la cursuri: 1) Suboficerii militari eșiți din serviciu și provăduți cu certificate. 2) Individi, cari au servit ca magistrii postali sau ca expeditori, și au absolvat patru clase gimnasiale, reale, sau o școlă civilă sau clasele corăspundătoare dintr'o altă școlă, — soldații, cari au absolvat școlă de manipulațiune a sub-oficerilor. 3) Toți aceia, cari vor avea calificațiune recerută pentru această. Concurenții au a documenta, că au împlinit anul al 18-lea al etății lor; că știu perfect ceti și scrie limba ungerescă, respective cea croată, că au o conduită exemplară, sunt trupesce apți pentru serviciul telegrafo-postal, ceea ce are a se arăta prin certificatul medical al unei auctorități publice. Aspiranții — afară de oficerii provăduți cu certificată de oficer militar — au a depune 20 fl. v. a. ca taxă de înscriere și instrucțiune.

Petițiile scrise cu propria mână și provădate conform legii se vor înainta până la 25 August n. c. la direcțiunile telegrafelor și poștelor din orașele unde voescu să cerceteze cursurile. Totu-odată vor arăta, că la casă deoă numărul concurenților va fi de ajuns, vor cerceta cursurile din Pesta sau Agram.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Sălagiu, 6 Aug.

Adunarea generală a Despărțământului XI al „Asociațiunii Transilvane“ și a „Reuniunii femeilor române Selăgiene.“

(Fine.)

In 4 August n. c. pe la o oră după amez, după ce s'a închis adunarea despărțământului Asociațiunii, s'a continuat succesive adunarea „Reuniunii fem.

rom. Selăgiene“, fiindu de față cei ce luară parte la adunarea despărțământului, cum și un număr foarte mare de domne alese din societatea română Selăgiană.

In absența scusată a d-nei președintă Clara Maniu, adunarea fu condusă de d-na vice-președintă Maria Cosma n. Dragoș, care a deschis ședința printr'un discurs la înălțimea chiamării femeii române, arătându într'un limbaj dulce, că pe când în trecut seculul bărbătesc se îngrija numai de cultura fiilor de seculul bărbătesc, er cultivarea ficelor se negligia de tot pe atunci femeii i-s'a impus datorința, de a-și ridica și ea ficela la un grad anumit de cultură, și de aci apoi s'au dezvoltat treptat însoțirile și reuniunile femeilor, și în urmă și „Reuniunea fem. rom. Selăgiene“ etc.

Secretarul Reuniunii, d-l Andrei Cosma, referă, că în fine după mai multe încercări, succese a căștiga recunoșcerea oficială a școlii române de fete a Reuniunii din opidul Șimleu cu caracter național român, sub numărul ministerial 36,030 anul trecut, și raportă în colorii vii despre toate lucrările Reuniunii și a comitetului ei, cari s'au rotit mai ales p- lângă susținerea și ridicarea la înflorire a școlii de fete sus numită, pe care teren s'a făcut progres foarte îmbucurător întrecându așteptările părinților elevelor și chiar și a Reuniunii, și se nutrește o via speranță, că cu timpul are să fiă o școlă de model, care se corăspundă tuturor cerințelor crescerei ficelor seculului numit al luminării și progresului.

S'a constatat, că susținerea școlii a pretins în anul școlar expirat o sumă de 581 fl. 25 cr., care s'a acoperit parte din 300 fl. primite ca ajutor dela institutul de credit „Silvania“, parte din colecte adunate dela binevoitorii causei școlii prin d. Andrei Cosma, Teodor Pop din Ortelec și Teodor Medanu; cu privire la aceste colecte se intenționează a da un rațiociniu și mulțămintă publică.

Activul rațiunilor „R. F. Rom. Selăgiene“ este 2890 fl., la cari adăugându capitalul aședat în obiectele de instruire a sale învățământului cu aparate în sumă de 300 fl., tot capitalul trece peste 3000 fl.

Dela membri noi și vechi încă au incurș cu această ocaziune 116 fl. Reuniunea petrece cu atențiune și mersul instruirii fetitelor române din școlile populare din Sălagiu; în urmarea acestei împrejurări, la propunerea Comitetului Reuniunii, s'a premiat și cu astă ocaziune d-na învățătoresă Emilia Medan n. Alecsuțianu cu un galben, ce

jură cetății răsunare odată cu capul. Și ce au avut cetățenii mai scump și mai drag, pe copilașii lor, — aceea au să piardă și se nu mai aibă.

In o zi de praznic, când părinții erau la biserică, percurge Hunold stradele cântând și descântând. Precum mai adineorea cu același mijloc scăpă cetatea de rău și calamitate, tocmai acum tot cu același mijloc imple cetatea de nefericire, de jale, vaiet și suspin.

Hunold percurge stradele, cântă din flueru ferbinte și sinistru cu versul blăstămului. Și la sunetul acelu versu toți pruncii, cu mic cu mare, săriră și se adunară în jurul lui, ca mai nainte șorecii. Și când se adunară toți pruncii pe lângă musicant, acesta-i conduce la un deal, care deschidându-se, Hunold cu fluerul sare și se bagă mai înteu, după el copii; și când cel din urmă copilașu pși înăuntrul dealului, ecă dealul se închide peste ei... și acolo îi astupă. De atunci — se povestesc — un vânt de tână șueră fantastic pe lângă acelu deal; lumea crede, că e versul de blăstăm din nefericitul flueru al sernanului Hunold.

Acum vedură locuitorii cetăți, ce va

să insemne „nerecunoștința“. Se întorseră acasă, dér vai! casele gole și vetrele pustii. Vai sermane mame, se asemăna cu Rachiel, carea 'și plângea pe fi și nu vrea să se consoleze, căci nu erau.

Sernan prunci inocenți — de câte ori ați suferit pentru fără-de-legile și crimele omenimei adulte!...

„Von dem Gottes Dienst in Stifte Kertenheim die Bürger Hameln, Heim zu ihren leeren Häusern, Leer von Ratten, leer von Mäusen, Leer von den geliebten Kindern.“

In adevăr, în evul mediu au fost așa dișele epidemii sau bole de emigrare a copiilor. Se dice, că copilul mai mare al unui om adunase în jurul său pe mai mulți prunci și pribegiră afară din țară. Ună dor, o bolă lovia pe copii pentru a se lua se se ducă și nici cu puterea nu erau în stare să-i oprască părinții. Era bola de a fugi, de a se duce în lume.*

Ore această epidemia de emigrare a copiilor se nu aibă nici o legătură cu scena tragică de mai sus? Cine știe?!

*) Ase vede și tr.: „Ceva despre Musică“ din foșora „Observatorului“ a. 1882 luna Noemvre, publicată de subscrisul.

In timpurile mai de mult e drept, că în Germania s'au întâmplat mai multe calamități și epidemii, ca fomete, esundări, certe interne și răpiri — încă de către seniorii feudali — apoi coleră și bola copiilor de a emigra. Și astfel de calamități triste s'au învrtit mai cu semă prin ținuturile Vezerei pe la a. 1200.

Intre anii 1141—1161 se pune de istoric emigrarea Sașilor în Ardeal și în ținuturile Șcepușului. Ca cauză de emigrare se dau împrejurările amintite. Istoricul scriu, că astfel de emigrări erau pe atunci la ordinea zilei. Er Sașii din causele menționate lasându-și țera și casele, formându estu-modu oșei cum o bejenia, sau hörde mici ori mai mari, călătorind și urmându-și calea cersind din un loc în altul, acestea cete călătore au vrut să se stabilească acolo în Germania, în mai multe locuri, dér nu și-au putut căpeta adăpost. Estu-modu emigranții din Flandria și Holandia cerură dela Sacsonia asil și locuință, dér fiindu mare fomete și acolo, și încă tocmai atunci, au rămas drumului.

E probabil, decât nu cumva sigur,

că cu aceste cete, luându-se alte cete năojite din Sacsonia, să fi emigrat și pribegit împreună.

Din toate una, și una din toate. Cetele din Holandia și Flandria au fost conducătorii și primii provocători ai emigrațiunii și mai că credem, că cetele ce se aședară în locul numit Șcepuș mai înteu, să fi fost cu adevărat cete flandrice, er cetele transilvanice să fi fost sacsonice mestecate cu cete olandice. Și spre acesta ne confirmă și Schmitt, Archiepiscopul din Strigoni, cu alți istorici buni, cari dicu, că aceste cete au venit din Flandria și pe atunci se numiau și Flamanți (ved Horvath Mihaly; Katona, Hist. critic. III p. 552).

Așa poate să și fiă; noi însă aci în Transilvania îi cunoșcem sub numele de „Sași“. La noi este până aci un cuvânt „Fländler“ și altul „Händler“ ce se derivă dela: Flander și Olander. In ori-ce casu, Sașii din Transilvania sunt cea mai mare parte din Sacsonia, cum îi arată și cuvântul „Sași“.

(Va urma.)

i-s'a dată în fața adunării pentru progresul ce a făcută cu elevele școlii populare române din Hotoană în lucrul de mână.

Cu expirarea termenului activității comitetului Reuniunii de trei ani, membrii aceleia și-au depus mandatul în mâinile adunării Reuniunii, după-ace mai întâi s'a absolvat de responsabilitate atât d-na casieră Emilia Popu n. Marcușiu pentru esemplara conducere a rațiunilor casei, cât și celelalte d-ne membre, și s'a format un nou presidiu de onore sub conducerea d-nei A. Mica pentru alegerea noilor membri din presidiu și comitetu.

Cu învoire generală s'a compus noul presidiu și comitetu, totu numai din membrii cei vechi, cari posedă deplina încredere a adunării primind un frumos votu de încredere secretarul, d-lu Andreiu Cosma, care sub cuvântul afacerilor grele și a unor greutăți, ce întâmpină în acestu oficiu, voia a se retrage, dér îndemnatu de Rvșd. d-nu Vicariu A. Barboleviciu și proclamatu cu unanimitate de adunare, primi și Domnia Sa de nou acestu oficiu.

După ridicarea adunărilor s'a ținut prânzul comunu în cortulu spațios ridicat în curtea d-lui Andreiu Cosma, unde se conduse ospetară pe garanția de 150 persoane, la măsă însă întrunindu-se mai la 300 persoane, la începutu era și puțină confușiune, până când veni intr'ajutoru tineretulu, când apoi după puțină se restabili ordinea serviciului.

Șirulu toastelor l'a început Rvșd. d-nu Alimpiu Barbalovicu, pentru Maestătea Sa; Dr. Vasiliu Lucaciu pentru președintele „Asociațiunii trans“ d-lu Georgiu Barițiu, d-lu Popu Georgiu arată proporțiunea dintre cultura vechiă și nouă românească, Gavrițu Lazăr de Porcărescu pentru femeia ca salvătorea indivizilor și națiunilor, d-lu Andreiu Cosma pentru „Asociaț. Trans“, Alecsiu Berinde pentru cultura țeranului român, Vasiliu Leșianu arată stadiulu femeii în evulu vechiu, mediu și presinte, dascălulu V. Olteanu pentru literatura română tradițională și scrisă; Lazăr Iernea, preotă român din părțile Nistradonului, despre simțulu de cultivare națională pe la densii ca la poporulu de pe confinii locuite de Români, și altele mai multe în cari s'au atinsu cu multă însuflețire și meritele singuraticilor în cestiuile de cultură și înaintarea și deșteptarea spirituală și materială a poporulu român.

Sera la 9 ore s'a început petrecerea de vără, premersă nu de piesa teatrală, cum se intenționase și se publicase în invitațiune, ci de un concertu, ce comitetulu arangiatoru află a fi mai coreșpunătoru solemnității zilei. D-șora Laura Lemeni a perorată cu precisiune și bună oratoriă poesia: „Cătră poporulu Român“, d-lu Victoru Cherebețiu, studentu, a esecutată esecelentă pe violină: Somnambula dela Singelee acompianată pe forte-pianu cu multă destertitate și cunoscință de artă prin d-șora Aurelia Cosma. Totu așa cu mare perfecțiune a jucată pe forte-pianu d-șora Laura Popu din Cehulu Silvaniei: Potpori, și o doină românească. Iuliu Moldovanu, teologu abs., a perorată cu mare efectu poesia: Jidovulu rătăcitoru, de Georgiu Țeranu; în fine, Pavelu Balintu, elevu alu școlii populare din Supuru, a perorată corectă poesia: Frații Ideri, de V. Alecsandri; ér corulu școlarilor și tineretulu din comună, sub conducerea învățătorulu localu Mihaiu Bobișiu, a intonată cu o melodiă și artă, ce ar face onore ori căru coru figuralu, poesiele: „Stéua nopții“ și érá „Veđi rondunelele se ducă“.

Nu cu mai puțin efect și precisiune a cântată acestu cor și sub durata prânzulu comunu poesiele: Deșteptă-te Române, Tricolorulu Român; Unde ești; Latina ginte; Trecerea Dunărei; Am rămas; Peneșu Curcanulu;

Mulți ani. Admirațiunea și laudele pentru perfecționarea lor în cântulu naționalu, erau generale.

După concertu a urmată petrecerea, care la începutu era puțin animată, din cauză, că musicanții din Șomcuta, conduși de Presidiulu comitetulu arangiatoru, nu s'au prezentat, când însă musica mai debilă se schimbă la meșulu nopții cu cea chiamată prin firulu telegraficu dela Zelau, vioiciunea tineretulu se potență și urmă petrecerea până în ziua albă cu multă însuflețire.

Venitul petrecerei trece peste 200 fl.

Ținut demu a aminti, că din numerosulu comitetu arangiatoru, partea cea mai grea și obosită a arangierii au îndeplinit-o d-nii: Ioan Lengléu, teologu absolutu, Mihaiu Bohățelu tineră posesor din locu, Augustinu Osianu, preotă, și stimata familiă a d-lui A. Cosma.

Folosele, ce rouréză în mii de direcțiuni instituțiunile noastre culturale, nu se pot descrie, viitorulu le va arăta.

A. Vicașiu.

Doğu, 12 Augustu 1890.

Astăzi s'a ținut adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români gr. cat. din Archidiaconatul Sătmăului.

După celebrarea S-tei liturgii, corpulu didacticu, în număr aprópe de 40, dimpreună cu óspeții iubitoru de sciință și progresu, s'au adunat în școlă — sala pregătită pentru ședință — unde M. O. D. președinte, vredniculu protopopu G. Lazăr, printr'o cuvântare plină de accente științifice și bine acomodată pentru scopulu adunării, făcend o recenziune exactă despre pașii civilizațiunii moderne, îndemându poporulu de față la progresu, la muncă, la industriă casnică de giteie, de corfe de losa etc. declară ședința generală de deschisă, procedend-se la esecutarea programulu.

Cetind-se sumarulu activității comitetulu centralu prin notar, e evidentă, că Reuniunea, ale cărei statute abia acum s'au aprobat, progreséză cu pași siguri spre scopulu celu mărețu, prin întruniri tractuale, prin cetirea de disertatiuni didactice.

Inceputulu e greu, starea materială modestă, în fașă.

Cursulu ședinței a decurs în cea mai bună ordine, desbătend-se cestiuiri interesante din sfera învățăméntulu, cestiuiri pedagogice etc.

Corpulu învățătorescu a fost bine reprezentat. Din preoți au luat parte cu multă interesare R. D. Ciriacu Barbulu, vicaru; M. O. D. G. Lazăr, protopop; Cl. D. Vasiliu Lucaciu, parochulu Șișestiloru, I. Marchisă, parochulu loc., V. Leșianu, parochulu Simiclașulu, Lud. Marcușu, preotulu Mădărașulu, I. Ajadi, preotulu Domahidei, mai mulți teologi și popor multu, atât din comună, cât și din comunele vecine.

Nu se pôte trece cu vederea indolența preoților vecini și din apropiere, cari nici decăt n'au luat parte la această adunare interesantă.

După ședința totă adunarea s'a întrunit la măsă comună, unde au toasat M. O. D. G. Lazăr, protopop, V. Leșianu, G. Pteancu inv., și V. Lucaciu. Caius.

Manevrele armatei rusești.

Manevrele armatei rusești, ce se voru ține între Petersburgu și Narva, voru începe la 18 Augustu sub comanda directă a marelui duce Vladimiru. Corpulu de armată dela vestu va tăbări pe țermu prin sinulu dela Narva și cõtând pe ajutorulu flotei, va înainta spre Petersburgu, care va fi apărát de corpulu de armată dela ostu, comandat de generalulu Danilov. Corpurile de armată, ce voru lua parte la manevre, voru fi provédute cu balóne. Pe timpulu esecutiiloru fiă-care ostașu din regimentele de pedestrima va primi câte 120 cartușe, ér cei dela cavaleriă câte

50—60 cartușe de pușcă și câte 50 de cartușe de revolveru. Pe timpulu manevrelor linia ferată dela Balta va fi pusă sub conducere militară.

La începerea operațiunilor și la terminarea lor va da signalulu însuși Țarul. Comandele corpurilor militare pot dispune liber de operațiunile trupelor și numai la operațiunile de nópte voru avé lipsă de aprobarea supremulu comandant Vladimir.

Juriulu va fi compus la corpulu de armată de vestu din generalii Leer, Ljuboviczi, Launier și de căți-va coloneli; ér la corpulu de armată de ostu din generalii Rhebeser, Balkanov, Bobrikov și mai mulți coloneli. Țarul și împératul Vilhelm petrecu la corpulu de armată de vestu, care atacă.

Dare de semă și mulțămită publică.

Tinerimea română din jurulu Șintereagulu la 13 Iulie st. n. a arangiată o petrecere de vără în comuna Șintereag (comit. Solnoc-Dobéca) în favorulu fondulu biserice și școlii gr. cat. din locu.

Venitul curat alu acestei petreceri este de 17 fl. cari s'au adaus la fondulu amintit. Oferte marinimóse prin postă am primitu dela următorii domni: Gregoriu Pușcariu, protopop 1 fl.; Simeon Moldovanu, învățător 1 fl.

În sera petrecerei la casă au suprasolvit următorii d-ni: Dr. Haller Rezső, prof. de universitate 10 fl.; Pavelu Chita, preotă 3 fl.; Eliu Iuga, preotă 1 fl.; Ioan Gheleanu, agronom 60 cr.; Ioan Popu, subjude cercualu 30 cr.; Karacsony Antal, comerciant 20 cr.; Iuliu Belciugă, învățător 20 cr.; Floria Popu din Selagiu 20 cr.; Ioan Popu, învățător pens. 20 cr.; Valeriu Deacu, student 20 cr.; Ioan Sângeorzanu, prop. 20 cr.

Acestoru Domni marinimóși, cum și celorlalți Domni, cari au participat, pentru sprijinulu materialu adus scopulu acelei petreceri, și pe acestă cale le esprimăm sincerile noastre mulțămiri.

Comitetulu arangiatoru.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulu biurulu de corresp. din Pesta.)

Pesta, 14 Augustu. Regele României și prințulu de corónă au sosit aci plecând imediatu la Ischl.—Derimându-se o țidire nouă în Feldgasse, au fost uciși doi lucrători și răniți opt.

Cracovia, 14 Augustu. În suburbiulu Mamierz s'a dărîmat o țidire nouă; e un mort și șapte răniți.

Cairo, 14 Augustu. Eri s'au bolnavit de coleră în Djeddah 45, în Mekka 83 ómeni.

DIVERSE.

Celeritatea trenurilor. S'a țis de multe ori, că cele mai accelerate trenuri sunt cele din America. Acestă însă, precum se constată acum, nu este adevérat, pentru că trenurile englese sunt cele mai accelerate. Cu trenurile accelerate ale vre-o 20 societăți mai însemnate de drumu de feru din Anglia se pot percurge pe oră 72 km., decă se socotesce însă întârzierea de pe la gări, se pôte pune cam 67 km. pe oră. Mai repede însă circula trenulu pe linia Great-Northern (London — Edinburg), care percurge pe oră chiar până la 76 km. Anglesii s'au convinsu, după esperiencele câștigate în anii din urmă, că nu aduce așa mare folos celeritatea trenurilor, câtă mai virtosu îmulfirea trenurilor accelerate. Pe când înainte de asta pe liniile cele lungi abia circula 2—3 trenuri accelerate, pe atunci astăzi cea mai mare parte a trenurilor de persoane sunt accelerate, și încă avend vagoane și de cl. III. Trenurile accelerate, ale societăților de drumu de fieru din Anglia percurg pe țidire în totalu o cale de vre-o 100,00 km. În Franca abia se află vre-o 4 linii în cari trenulu accelerate se pôte percurge câte 66—69 km. pe oră; în Germania numai pe linia Berlin-Hamburg se percurg câte 65½ km. și Berlin — Köln câte 67 km. pe

oră. În celelalte state ale Europei nu s'află unu singuru trenu, a căruia celeritate se pôte socoti mai mare, decătă pe jumătate, ca a celor din Anglia. În statele unite celeritatea mediă a trenurilor accelerate se pôte socoti cu 67 km. pe oră, socotindu-se aci și timpulu petrecut la gări.

Necrologu.

Subscriții, cuprinși de cea mai adencă durere, aduc la cunoscința tuturor consăngenilor, amicilor și cunoscuților trista și dureroasă scire, că scumpa și neuitata lor fiă **Veturia**, în urma unui morbu greu de aprindere de creeri, în etate de 7 ani și 4 luni, astăzi la 9 ore a. m. și-a dat blândulu sufletu în mâinile Creatorulu. Rămășițele pămâtesci se voru așea în 13 Augustu st. n. în cimiterulu bisericei gr. or. din locu la orele 4 post-meridiane spre repausu eternu.

Orăștiă, în 12 Augustu st. n. 1890, Samuil Popu, advocat, ca tată, Anna Popu n. Cazan, ca mamă, Roma Brutus și Coriolanu, ca frați, Eva Cazan, ca bună.

PROCESULU DE PRESSĂ

al

„GAZETEI TRANSILVANIEI“

Clușiu, 14 Augustu (2 ore 50 minute). Juriulu s'a constituitu la 11¾ ore înainte de améđi. Publicu forte numerosu umple sala de pertractare și coridorele. S'au adunat Români din mai tóte părțile.

După cetirea actulu de acusațiune, acusații, fiind întrebați decă facu vre-o observare față de procedura juridică, *Traianu H. Popu* cere se se constate, decă jurații sciu séu nu românește, vréndu a se apéra în limba română.

Dr. Aurelu Mureșianu, într'unu discursu plinu de argumente nimicitoare pentru procedura urmată, declară, că *densulu este acusată împératescu în regatul constituționalu ungaru pe basa „oszátrák császári patent“* (patentei împératesci austriace), ér *autorulu articulilor este acusat regescu*. (Consternațiune și ilaritate.) În numele libertății și egalei îndreptățiri cere și pretinde se fiă judecată în cunoscință de cauză, ceea ce numai așa se pôte întâmpla, decă jurații posedu perfectu cunoscința limbei lui.

Apărătorulu *Iosifu Romanu* cere se se accludă și se se cetescă numărulu din „Budapester Tagblatt“, căci din elu și-a luat originea articolulu încriminat, adăugând că, decă a țis așa ceva și nu-l trage nimenia la răspundere pe br. Ivor Kaas, atunci nici pe acusați nu-i pôte trage la răspundere pentru acesta.

Pertractarea se suspendă pentru o jumătate de oră, fiind orele 1½. Pôte că la 6 ore se va termina.

Din cauza procesulu de pressă amu amănată țipărirea țiarulu până la orele 8½, sera, așteptând telegrame nouă. Până la aceea oră însă nu n'a mai sosită nici o telegramă. Vom da decă amărune în numărulu de mâne. — *Red.*

Cursulu la bursa de Viena

din 13 Augustu st. n. 1890.

Renta de aur 4%	101.75
Renta de hărui 5%	99.70
Imprumutul căilor ferate ungare - aur	114.—
do argint	98.—
Renta de hărui austriac	88.30
Renta de argint austriac	89.15
Renta de aur austriac	108.65
Losuri din 1860	139.75
Acțiunile băncei austro-ungare	981.—
Acțiunile băncei de credit ungar	358.50
Acțiunile băncei de credit austr.	308.10
Galben împératesc	5.45
Napoleon-d'ori	9.14½
Mărci 100 imp. germane	56.32
Londra 10 Livres sterlinge	115.35

Editor și redactor responsabil: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Cursul pieței Brașov

Table with exchange rates for various currencies like Banote românești, Argint românesct, Napoleon-d'ori, Lire turcesci, Imperiali, Galbin, Seris. fonc., Albins, Ruble rusesct, Mărci germane, and Discontul.

No. 9049—1890. 402,3—2

PUBLICAȚIUNE

Pe temeiul planului și preliminarului aprobat de Înalțul ministeriu reg. ung. de interne prin ordinațiunea din 10 Iulie a. c. Nru 39,482 se predă pe cale scripturistică de oferte mai puțin oferentului olădirea unui pavilion izolator pentru bôle de infecțiune în spitalul civil brașovean.

Preliminarul conține suma de 10,183 fl. 49 cr., pertractarea de oferte se va ține Joi în 28 Augustă a. c. înainte de prânz la 11 ore în oficiul orașenesct economic.

Amatorii au de a'și așterne la amintitulă oficiul până la ziua și ora amintitulă ofertele provădute cu vadiu de 5% din preliminar. Vadiul acesta are să fiă sêu în parale gata sêu în hârtii de preț.

Planul, preliminarul de spese, precum și condițiunile de oferte și clădită se află în decursul ôrelor oficiose la oficiul economic spre esaminare din partea fiecărui.

Brașov, 2 Augustă 1890.

Magistratul orașenesct.

No. 3020—1890.

405,3—1

ESCRIERE DE CONCURS.

Cu terminulă de 10 Septemvrea a. c. st. n. inclusive se escrie concursul pentru 7 stipendie din fundatiunea fericitulă Archiepiscopă și Metropolită Alesandru Sterca-Șiuluțu, și anume:

Pentru două stipendie de câte 400 fl. v. a. usuate de Amos Frâncu, care a obținut luarea de doctor în drepturi, și Alesandru Popa, care a depus doctoratul din medicina universală; pentru ună stipendiu de 200 fl. v. a. usuată de juristul Silviu Stanciu, care a repausat;

pentru trei stipendie de câte 100 fl. v. a., dintre cari unul usuată de juristul Teofil Ciortea, care a murit, altul de cadetul Severă Trifan, care nu s'a legitimat despre progresulă făcută în studie în decursulă anului școlastică espirat, și ală treilea de gimnasistul Emiliu Aranyosi, care a obținut calculă nesuficientă din studie la finea anului școlastică espirat;

pentru ună stipendiu de 60 fl. v. a. usuată de gimnasistul Camilă P. de Harșianu și dechiarat de vacantă din causă, că nu a produs atestat despre progresulă făcută în decursulă anului școlastică espirat.

Doritorii de a obțină vre unulă din stipendiele de mai sus au să intrunescă următorele condițiuni:

a) că sunt Român gr. cat. miser născuți în Transilvania;

b) că se lângă purtare morală bună au din studie calculă de eminentă;

c) că sunt ascultători de medicină, de drepturi, ori și la altă facultate, academiă ori gimnasiu;

d) dintre concurenți voră ave preferință, cari voră pută dovedi, că sunt consăngenți cu piulă fundatoră;

e) concurenții să producă și să alătore la cererile lor: testimonie școlastice în copie autentice, și nu în origine, atestat de consăngenitate—decă sunt consăngenți cu fundatorul, — carte de botez, testimoniu medical, atestat de paupertate, și se numescă espresu institutulă, la care și unde voră se continue studiule academice ori gimnasiale.

Cererile concursuale astfelă ajustate să le subșternă la subsemnatulă Consistoriu până la terminulă prefiptă.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 12 Augustă 1890.

Consistoriul metropolitană gr. cat. de Alba-Iulia.

II.

ESCRIERE DE CONCURS.

Cu terminulă de 10 Septemvrea a. c. st. n. inclusive se escrie concursul la două stipendie de câte 40 fl. v. a. din fundatiunea fericitulă canonică Constantină Alutană, dechiarate de vacante din causă, că școlarii Iuliu Chitulă și Ioană Anca, cari le-au folosită în anul trecut, nu s'au legitimat despre progresulă făcută în acelu an.

trecut, nu s'au legitimat despre progresulă făcută în acelu an.

Doritorii de a obțină vre-unulă dintre stipendiele de mai sus, voră ave de a'și instrui suplicele conformă condițiuniloră indigitate în escrierea de concurs pentru stipendiele șuluțiane, și a-le așterne Consistoriului subsemnat până la terminulă prefiptă.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 12 Augustă 1890.

Consistoriul metropolitană gr. cat. de Alba-Iulia.

III.

ESCRIERE DE CONCURS.

Cu terminulă de 10 Septemvrea a. c. st. n. inclusive se escrie concursul pentru ună stipendiu de 22 fl. 50 cr. v. a. din fundatiunea fericitulă canonică Ioană Chirilă, devenită vacantă din causă, că școlariulă Samoilă Spineanu, care l'a folosită în anulă trecut, nu s'a legitimat la finea acelu an despre progresulă făcută în studie.

Doritorii de a obțină stipendiulă de mai sus, voră ave de a'și instrui suplicele conformă condițiuniloră indigitate în escrierea de concurs pentru stipendiele șuluțiane, și a le așterne subsemnatulă consistoriu până la terminulă prefiptă.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 12 Augustă 1890.

Consistoriul metropolitană gr. cat. de Alba-Iulia.

Mersulă trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Iunie 1890.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, B.-Pesta-Arad-Telus, etc.), train types (Tren de pers., Tren de accele-rat.), and departure/arrival times.